

R

Sverige kommer som ett av de åtta arktiska länderna att aktivt bidra till en fredlig, stabil och hållbar utveckling i Arktis.

Med utgångspunkt i Sveriges samlade kunskaper och resurser vill regeringen

VW!UND 6YHULJHV DUNWLVND S

1.

Inledning – utgångs-
punkter för Sverige
som ett arktiskt land

Sverige är ett arktiskt land. Sverige har därför ett särskilt intresse och ansvar för att främja en fredlig, stabil och hållbar utveckling och bidra till ett konstruktivt internationellt samarbete i den arktiska

2°C över förindustriell nivå. Att bevara
Arktis is och permafrost är avgörande för
att

2.

Prioriteringar för
svensk Arktispolitik

Ett väl fungerade internationellt samarbete i Arktis ligger i Sveriges intresse. Det är avgörande för att hantera de gränsöver skridande utmaningar som regionen står inför. I grunden handlar det om att säkerställa en hållbar utveckling för människor i Arktis, att verka för fortsatt stabilitet och fredlig samverkan i regionen samt att gemensamt hantera klimatförändringarna och dess effekter i Arktis.

Det internationella samarbetet i Arktis vilar på en stadig folkrättslig grund.

Samarbär 9 (e)-3 (n)0.6 (t)-3 (h)-k)-9.6 8.6 (t3 (n)8.4 (e)-3 (n s)8.4 (a)-18.8 11.2 (t)-116.6 0(n)-(u)B(n)16

nella överenskommelser med direkt bärning på den arktiska regionen.

På klimat- och miljöområdet är FN:s klimatkonvention (UNFCCC), FN:s konvention om biologisk mångfald (CBD) och konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten (Ospar) avgörande för en hållbar utveckling i Arktis. Parisavtalet, som del av UNFCCC, samt Agenda 2030 om de globala målen för hållbar utveckling, utgör de senaste bidragen till utvecklingen av det normativa ramverket för Arktis.

Sverige har inga territoriella anspråk i Norra Ishavet, men det ligger i svenskt intresse att överlappande anspråk bland de fem arktiska kuststaterna avseende kontinentalsocklar och territoriella tvister löses i enlighet med folkrätten, inklusive UNCLOS. Alla externa aktörer med närvaro i den arktiska regionen måste också respektera folkrättens regler och konventioner.

Sverige kommer att verka för upprätt

rådet och Barentsregionråd stärks i frågor av särskild relevans för Barentsregionen, som till exempel miljö och klimat, civil krishantering och räddningstjänst, jämställdhet, hälsa och social omsorg, hållbara transporter och kommunikationer, kultur och turism.

EU:s program Nordliga dimensionen ingår också i det institutionella ramverket för samarbete i det europeiska Arktis, och spelar en viktig roll för samarbete inklusive med Ryssland på nationell och regional nivå.

Sverige fäster stor vikt vid det utvecklade samarbetet i Barentsregionen mellan län och provinser, parlament, icke-statliga organ och mellan andra aktörer i Arktis. Det omfattar även det livaktiga samarbete som utvecklats mellan urfolken i Arktis, likaså det omfattande akademiska-forsknings-samarbete som sedan länge sker mellan universiteten.

Nordiskt samarbete

Regeringen avser att verka för att ytterligare stärka det nordiska samarbetet om frågor som rör Arktis, där de nordiska ländernas intressen sammanfaller. De nordiska länderna har olika utgångspunkter för sitt engagemang i Arktis, men har samtidigt en tydlig värdegemenskap och delar av Arktis. De nordiska länderna kan på denna grund gemensamt ge viktiga bidrag till utvecklingen i Arktis.

HQ JHRJUDÅVN VDPK|ULJKHW L GHQ HXURSHLVND

bn h8<004E00Dj EM(a)-14.8 (3810>-20.2 <j7>-2 <004n<</ActualText<FEF0044>-20.3 <

stärkt EU-roll i den arktiska regionen.
Sverige välkomnar EU:s aktiva deltagan
de och

i Arktis, med utgångspunkt i den regelbaserade världsordningen. Sveriges nära relation till USA är central för Sveriges säkerhet och välbefinnande. Det gäller även i den arktiska regionen. Sverige vill ytterligare fördjupa samarbetet med USA, såväl inom ramen för Arktiska rådet som bilateralt i frågor av gemensamt intresse vad gäller utvecklingen i Arktis. Sverige vill stärka samarbetet särskilt inom områdena polarforskning, innovation, handel, klimat och miljö inklusive med fokus på skydd av ekosystemen.

Kanada

Kanada är en särskilt viktig partner för det internationella samarbetet i Arktis och har ett betydande engagemang i arktiska frågor. Sverige verkar aktivt för ett fördjupat samarbete med Kanada inom ramen för Arktiska rådet och även bilateralt i frågor av gemensamt intresse och utifrån utrikespolitiska prioriteringar. Samarbetet i Arktis mellan Sverige och Kanada präglas till stor del av samsyn,

Norrsken Aurora Borealis i norra Sverige. Foto: Fredrik Broman/imagebank.sweden.se

2.2 Säkerhet och stabilitet

Sverige kommer att verka för att Arktis fortsatt ska präglas av fred, säkerhet och stabilitet.

- Regeringen kommer i förhållande till den säkerhetspolitiska utvecklingen i Arktis att verka för att bevara fred och stabilitet i regionen och bidra till förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder. Samtidigt ska svensk nationell

Arktis har länge beskrivits som ett säkerhetspolitiskt lågspänningsområde präglad av ett konstruktivt internationellt samarbete. Samtidigt har den säkerhetspolitiska miljön förändrats och nya utmaningar tillkommit. Det är därför viktigt att upprätthålla ett välfungerande internationellt samarbete mellan de åtta arktiska staterna och med internationella partner. Det om

resurser på havsbotten i det fria havet. I den mån det uppstår konkurrerande anspråk om områden är det angeläget att de omhändertas av relevanta internationella mekanismer. Det är avgörande för den fortsatta stabiliteten i Arktis att berörda stater hanterar sina anspråk på kontinentalsöckeln genom kontinentalsöckelkommissionen, och accepterar rådgivande utfall av bedömningen. På samma sätt är det centralt att rätten till fri sjöfart längs Nordost- respektive Nordvästpassagen i enlighet med havsrätten upprätthålls, och att tvister om begränsningar av den fria sjöfarten i dessa sjöleder kan lösas med diplomatiska medel.

)|U GHW DQGUD ÀQQV GHW HQ Q\ PLOLWIU
dynamik i den arktiska regionen. Särskilt märks en höjd rysk aktivitet och återupp

respekteras av samtliga aktörer med närvaro i regionen. FN:s havsrättskonvention, UNCLOS, är i sammanhanget central. De åtta arktiska staterna har ett

Sverige har intresse av att bibehålla och öka europeiska länders och EU:s engagemang i norra Europa och Arktis eftersom detta bidrar till svensk22.5 (i6q 0 g /GS11u (k22.5 (i6q 0 gs)6 (e)7.4 (o)7.4 1.7 (h) i n)9et(i6

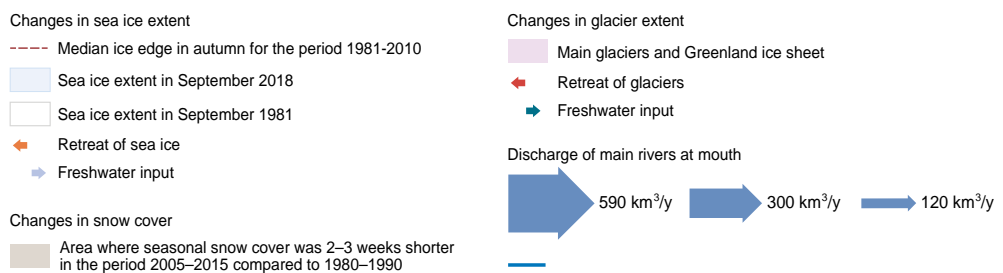
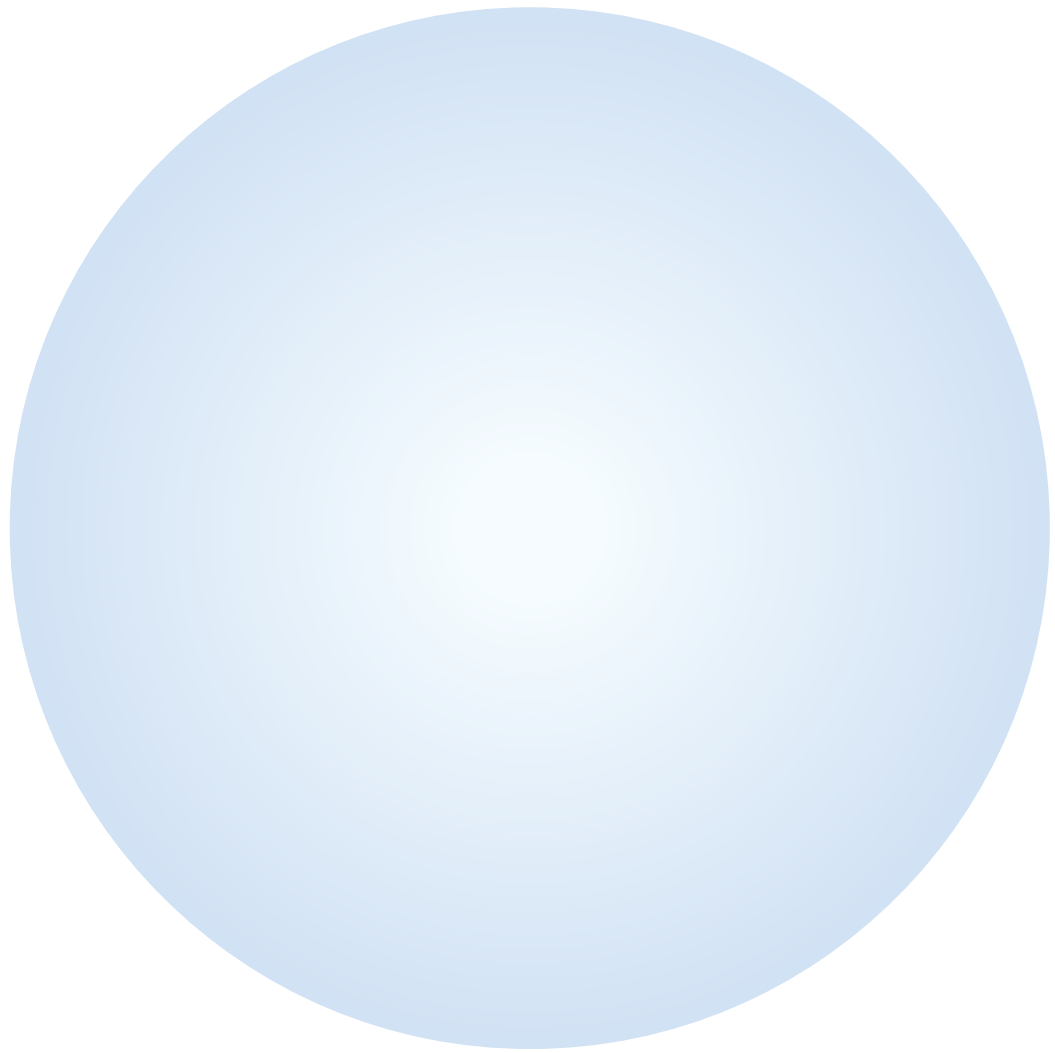
Foto: Martin Jacobsson

2.3 Klimat och miljö

Sverige vill verka för en begränsad uppvärmning av Arktis

Den arktiska regionen präglas av snabba förändringar av olika karaktär. Effekterna av klimatförändringar, havsförsurning och föroreningar är redan påtagliga. Om trenderna fortsätter kommer de i grunden att förändra levnadsvillkoren för människor, påverka motståndskraften mot negativa miljöförändringar i lokala samhällen och rubba balansen i Arktis ekosystem. Det är därför angeläget för Sverige att stärka arbetet med att skydda den arktiska miljön, i nära samarbete med andra arktiska stater och icke-arktiska stater samt civilsamhället, regionala och lokala aktörer.

Sverige kommer därför att fokusera på insatser som bidrar till att uppnå resultat inom framför allt tre områdenipnå(r i 28 8.5 5739 256-4126 Tm)JTJ (n)-1nh4 (å6(n)764 3-3341228 24

anpassa sig till negativa effekter av de upp mer än dubbelt så fort som övriga klimatförändringar som är ofrånkomliga på jordklotet. Omvänt gäller att förändring i havsnivån påverkar representanter för urfolken bör involveras i det arktiska klimatet påverkar ras i konkreta samarbeten där traditionella kunskaper och lokal kunskap tillvaratas, bland annat för att kritiska trösklar i klimatsystemet inom Arktiska rådets arbete.

2.3.1 Klimat

Arktis är särskilt utsatt för klimatförändringar. Den arktiska regionen värms upp snabbare än andra delar av världen på grund av växthusgaserna som fångar värmen och reflekterar den tillbaka mot jorden. Detta leder till en snabbare uppvärmning av havsytan och permafrosten. När permafrosten tinar frigörs stora mängder metan och koldioxid som bidrar till växthuseffekten. Den arktiska regionen värms upp snabbare än andra delar av världen på grund av växthusgaserna som fångar värmen och reflekterar den tillbaka mot jorden. Detta leder till en snabbare uppvärmning av havsytan och permafrosten. När permafrosten tinar frigörs stora mängder metan och koldioxid som bidrar till växthuseffekten.

verkningar på det globala klimatet. Ett
varmare Arktis kan påverka vädersyste

och spridning av särskilt farliga kemikalier såsom kvicksilver och långlivade organiska miljögifter.

Spridningen av plast och mikroplaster till och via Arktis är ett stort problem för djurlivet. Plasten transporteras via luft- eller vattenströmmar och eftersom plast

Isbrytaren Oden under Ryderexpeditionen som gick till nordvästra Grönland sommaren 2019.

Foto: Martin Jacobsson

Forskning och miljöövervakning i och om Arktis blir allt viktigare för att förstå de globala, regionala och lokala effekterna av klimatförändringar och möjligheterna till anpassning. Data från Norra ishavet behövs även för att minska osäkerheten i de globala klimatmodellerna. De snabba klimatförändringarna visar både på vikten av ett faktabaserat och vetenskapligt förhållningssätt och behovet av skyndsamma åtgärder.

Sverige har en lång erfarenhet och stolt historia av polarforskning. Redan år 1758 färdades Linnélärjungen Anton Rolandson Martin till Spetsbergen och studerade

Sverige har ett omfattande internationellt samarbete inom polarforskning och logistik, med bland annat Danmark, Finland, Kanada, Norge, Ryssland, Storbritannien, Tyskland och USA. Som exempel kan nämnas att inom den marina forskningen samarbetar Sverige med Storbritannien och USA om studier av glaciärer och havsbotten och med USA och Tyskland om atmosfärs- och klimatförhållanden nära Nordpolen. Svenska forskare bedriver även marin bioprospektering efter unika gener, molekyler och organismer, vilket kan resultera i nya produkter och processer för kommersiellt bruk inom en rad användningsområden som hälsosektorn, biologiskt baserade råvaror, matproduktion och förnybar energiproduktion.

Skanderna, den skandinaviska fjällkedjan.

Foto: Anders Ekholm/Folio/imagebank.sweden.se

2.5 Hållbar ekonomisk utveckling och näringslivsintressen

Sverige vill agera för en hållbar ekonomisk utveckling i Arktis, med utgångspunkt i Agenda 2030 och med särskild hänsyn till den sårbara miljön.

- Regeringen kommer att bidra till hållbar handel och investeringar i den

Den ekonomiska potentialen i Arktis

Till skillnad från de fem arktiska kuststaterna har Sverige inga egna olja- och gas tillgångar och deltar därför inte i energi

samt undersöka möjligheterna för spårbarhet och märkning av metaller för

LQUDQGHW DY HWW FHUWLÀHULQJVV\VWHP
Affärsmodeller för produkter med hållbart producerade metaller ska undersökas.

+§OOEDUW 4VNH

Den delen av centrala Norra ishavet som utgör fritt hav har till helt nyligen täckts av

LV nUHW UXQW YLONHW KDU RPJMOLJJMRUW ÀVNH
men istäcket i området har minskat under

Hållbar turism

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Sveriges traditionella styrka och grundläggande näringslivsstruktur består av naturbaserade näringar och tung basindustri med utvinning och förädlingsprocesser i världsklass. Sverige står även rustat för att skapa hållbar utveckling inom både traditionella näringar och nya branscher. Här står Sverige starkt med

Á HUD YIOXWYHFNODGH RFK NRQNXU UHQVNUDIWLJD styrkeo-17.c.7 (e)-3.7 C be pd C be p>12.32 ()TJ 0 -1.145 Td [(r)-28.4 (u)-3. 2d [(hTd [(r

leverantörsled. Ett exempel är innovativa miljötekniska lösningar till svensk basindustri som med rätt stöd kan exporteras på en global marknad.

Arktiska förhållanden såsom kallt klimat och glesbefolkade områden möjliggör effektiva test- och demonstrationsmiljöer för komponentindustrin, samt en internationellt framstående rymdverksamhet vid rymdbasen Esrange utanför Kiruna. Rymden är en teknikdrivande framtidsbransch som via utveckling av nya tjänster bidrar till att lösa svåra samhällsutmaningar, inte minst datainsamling för att hantera klimatförändringar.

I | U X W Y H F N O L Q J H Q D Y Å \ J I R U G R Q V R F K

Stålproduktion står för en väsentlig del av världens koldioxidutsläpp, vilket gör satsningar på fossilfri stålproduktion omställning av hela värdekedjan tressant då efterfrågan på stål förväntas bli större när jordens befolkning växer och urbaniseringen ökar. Ett av de främsta exemplen är det initiativ som LKAB, Sverige, bl.a. just på grund av fördelaktiga SSAB och Vattenfall tillsammans tagit

en ny demonstrationsanläggning i Luleå

för utveckling av teknik för fossilfri stålproduktion. Målet är att ha en fossilfri industriprocess på plats 2035.

Hållbar turism och besöksnäring

Sveriges storslagna arktiska landskap med växlande årstider, urbana miljöer, öppna och moderna samhällen som präglas av

Innovativ förädling av skogliga råvaror ger svenska företag möjligheter till export av konkurrenskraftiga träprodukter

medan rest- och sidoströmmar används för klimatsmart alternativ för att minska användningen av fossila råvaror, såsom drivmedel, plast och kemikalier. Framväxten av en cirkulär och biobaserad ekonomi i det svenska Arktis skapar hållbara fällen. Ett effektivt, aktivt och hållbart skogsbruk spelar dessutom en avgörande roll för Sverige och Europa att nå klimat och energimål då skog med god tillväxt binder stora mängder koldioxid.

en miljömedveten livsstil gör Sverige till ett attraktivt besöksmål. Genom att stärka det gemensamma arktiska platsvarumärket ytterligare kan svenska företag fortsätta att utveckla konkurrenskraftiga erbjudanden om upplevelser i världsklass.

framväxten av en cirkulär och biobaserad ekonomi i det svenska Arktis skapar hållbara fällen. Ett effektivt, aktivt och hållbart skogsbruk spelar dessutom en avgörande roll för Sverige och Europa att nå klimat och energimål då skog med god tillväxt binder stora mängder koldioxid.

framväxten av en cirkulär och biobaserad ekonomi i det svenska Arktis skapar hållbara fällen. Ett effektivt, aktivt och hållbart skogsbruk spelar dessutom en avgörande roll för Sverige och Europa att nå klimat och energimål då skog med god tillväxt binder stora mängder koldioxid.

X W Y H F N O L Q J Q \ D I | U H W D J R F K Å H U D U E H W V W L O O

fällen. Ett effektivt, aktivt och hållbart

skogsbruk spelar dessutom en avgörande roll för Sverige och Europa att nå klimat och energimål då skog med god tillväxt binder stora mängder koldioxid.

Förnybar energiproduktion

Stabil tillgång till förnybar energiproduktion och kyla gör Sverige attraktivt för att bedriva alltmer krävande energiintensiv industri såsom datalagring och batteritillverkning med låg klimatpåverkan.

Vatten-, vind- och solenergi ger företag i Sverige konkurrensfördelar att kunna

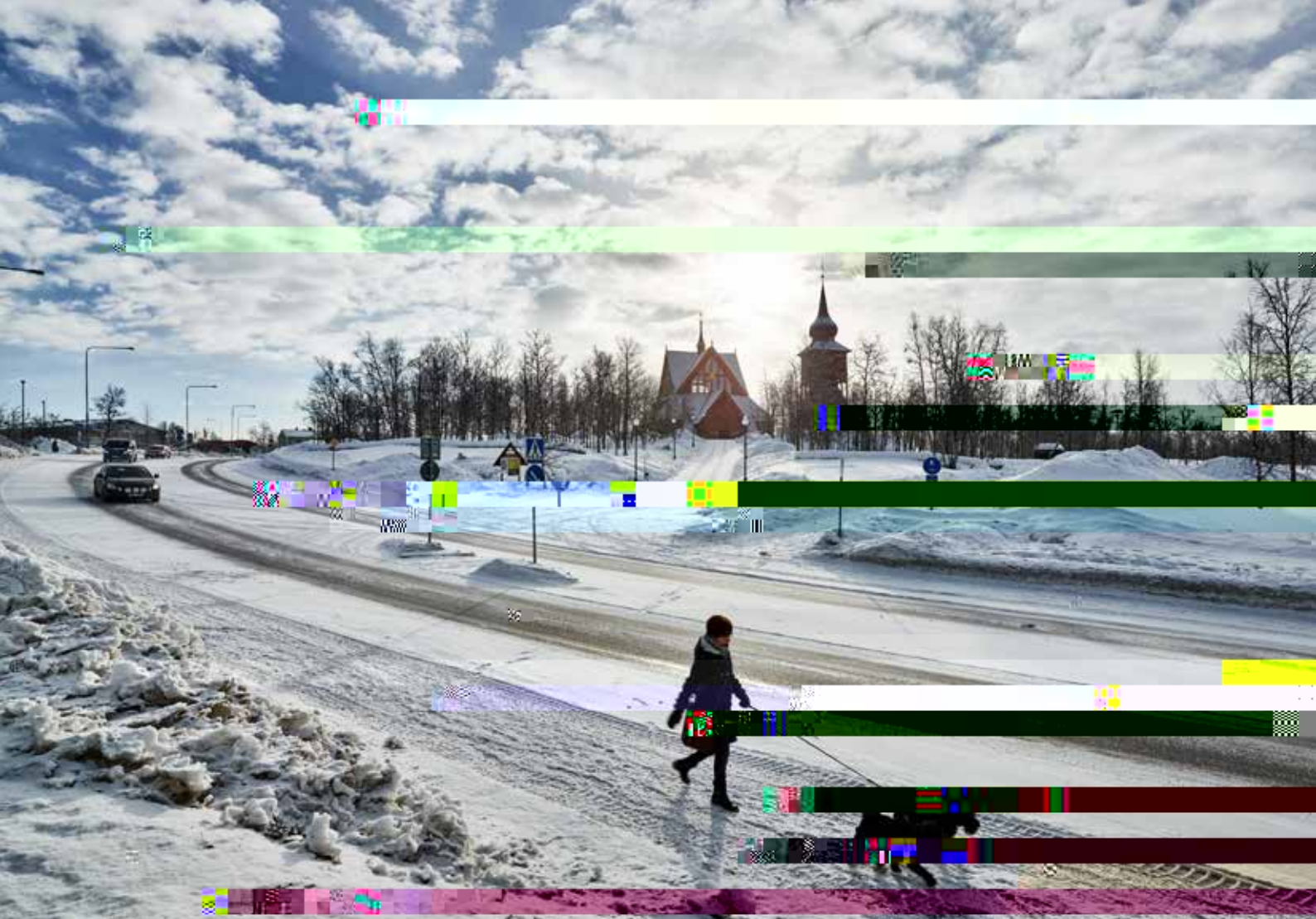
Traditionell samisk dräkt.

Foto: Peter Grant/imagebank.sweden.se

2.6 Tryggande av goda
levnadsvillkor $333v7173 e(-8168 v(v$

I Arktis bor ca fyra miljoner människor, varav cirka tio procent tillhör de olika urfolken. Grundläggande för de boende goda möjligheter till försörjning och goda kommunikationer. Arktiska utmaningar såsom långa avstånd, gles befolkning och liten kritiska massa ställer särskilda krav på smarta lösningar och utveckling av robust infrastruktur, inklusive en väl utbyggd digital infrastruktur, för att skapa attraktiva samhällen på platser med särskilda förutsättningar. En utbyggd infrastruktur bidrar till ekonomisk och social sammanlänkning i regionen.

L G H Q D U N W L V N D U H J L R Q H Q I U D W W G H W Å Q Q V

Kiruna – norra Sverige.
Foto: Hans-Olof Utski, Image Bank

att jämställdhetsperspektivet genomsyrar samhället ur ett jämställdhetsperspektiv. verksamheten i Arktis-relaterade samarbete. Syftet är att kunna se hur jämställdheten betsorgan som Arktiska rådet och Barentsregionen som det samiska samhället kan främjas. rådet. Sametinget antog 2016 ett jämställdhetsprogram med syftet att på ett systematiskt

Inom Arktiska rådets arbetsgrupp för hållbar utveckling pågår sedan 2013 ett det samiska samhället. Inom ramen för MIPVWIOOGKHWVSURMHJämställdhetsinsatsen har såväl Norge L H ras av Nordiska ministerrådet. Projektet även ett erfarenhetsutbyte med Finland, syftar till att bedriva studier och främja Norge och Ryssland om jämställdhet, dialogen om jämställdhet i Arktis samt att häns våld mot kvinnor, sexuella trakasse bygga nätverk mellan experter och intressier och missbruk. senter i regionen, inklusive från Sverige.

I projektets tredje fas bidrar Sverige med 6.3 Ungdomar Å Q D Q V L H U L Q J R F K H [S H För att säkerställa utveckling i regionen måste ungdomar i Arktis 2021. prioriteras i samarbetet. Ungdomspolitiskt samarbete och mellanfolkliga kontakter

Sametinget har fått regeringens uppdrag att kartlägga och analysera det samiskamän ska uppmuntras att stanna kvar i

samiska folket. Rennäringen utgör för många renskötande samer en viktig del i en "blandekonomi" med rennäring, jakt

RFK ÄVNH VRP EDV ÖLNVRP YLVVD DQGUD EL

närings. Dagens rennäring möter som alla näringar utmaningar som måste hanteras för att överleva och ge ett ekonomiskt överskott. En välfungerande och långsiktigt hållbar renskötsel förut sätter ändamålsenliga kalvningsland, IXQJHUDQGH Á\WVOHGHU PHG UDVWEHWHQ VDPW centrala sammanhängande säsongbetes områden för varje årstid.

Förutom renskötsel utgör samisk besöksnäring, samiskt hantverk, doudji (samisk slöjd och konsthantverk) och småskaligt slakteri- och förädlingsverksamhet viktiga samiska näringar. Sametingets arbete utgår från det rennäringpolitiska hand

Hundslådetur med Jokkmokkguiderna.

Foto: Anna Öhlund/imagebank.sweden.se

3.

Bakgrund om sam-
arbetsorganisationer
med koppling till den
arktiska regionen

sieringsbolaget (NEFCO), North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO), Oskar-kommissionen, Permanenta arktiska parlamentarikerkommittén (SCPAR), FN:s utvecklingsprogram (UNDP), FN:s miljöprogram (UNEP), Meteorologiska världsorganisationen (WMO), West Nordic Council (WNC).

12 observatörer är icke-statliga organisationer: Advisory Committee on Protection of the Sea (ACOPS),

organisationernas delegationer. Arbete ligare koppling mellan forskningsarbetet leds av ett fast sekretariat och ministrar i Arktiska rådets arbetsgrupper och rådets ansvariga för samiska frågor och same policyarbete. Vidare gjordes insatser för tingspresidenter sammanträder regelbundet.

Sveriges ordförandeskap i de regionala organisationerna

Sedan den tidigare strategin för den arktiska regionen antogs 2011 har Sverige axlat ordförandeskapet i både Arktiska rådet och Barentsrådet. I denna egenskap har Sverige bidragit till att driva arbetet framåt inom för organisationerna prioriterade områden och stärka samarbetet inom respektive regionala organisation.

Ordförandeskap i Arktiska rådet
2011–2013

Sverige var ordförande i Arktiska rådet för första gången från maj 2011 till maj 2013, i enlighet med rådets rotationsprincip för ordförandeskapet. Regeringens övergripande ambition med ordförandeskapet var att stärka Arktiska rådet som det främsta multilaterala forumet för frågor som rör Arktisregionen.

Det svenska ordförandeskapsprogrammet prioriterade klimat- och miljöfrågor, bland annat genom att verka för väsentligt minskade globala utsläpp av växthusgaser med fokus på kortlivade klimatpåverkande ämnen. Sverige bidrog under ordförandeskapet till att stärka processerna på dessa områden inom Arktiska rådet.

Ett annat av regeringens prioriterade områden var att arbeta för en starkare institutionell inramning för Arktiska rådet. Ett permanent sekretariat med en egen budget bildades i Tromsø. Regeringen verkade även för att åstadkomma en tyd

Regeringskansliet

Växel: 08-405 10 00

Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 70

Stockholm